

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לשכת השר

י"ח בתמוז, התשפ"ג

23 ביולי, 2023, יום שישי

לכבוד,

עו"ד גלי בהרב-מיארה

היועצת המשפטית לממשלה

הנדון: מחדלי אכיפה שיטתיים כלפי התפרעויות והמרדה ביחס לקידום הרפורמה המשפטית

"חיינו הלאומיים מבוססים על שכנוע ולא על אלימות"¹

א. תזכורת: פניותיי (והעדר) תגובה הולמת בענין מחדלי אכיפה סביב מחאת הרפורמה המשפטית

1. בפתח הדברים, ולמען הסדר הטוב, אציג את ההתנהלות וחילופי הדברים בינינו עד כה.
2. כזכור, ביום 15.3.23, העברתי אלייך פניה מקיפה ודחופה (שכותרתה "אכיפת החוק כלפי התפרעויות והמרדה ביחס לקידום הרפורמה המשפטית") אשר עסקה באכיפה – וליתר דיוק, בהיעדרה – של סדרת ההתפרעויות הרבות המבוצעות בשבועות האחרונים על ידי קבוצה רחבה של מוחים ומתפרעים בניסיון לעצור, לבלום או לשנות את חקיקת הרפורמה המשפטית עליה הכריזה הקואליציה (להלן: "המכתב הראשון"). במסגרת פניה זו עמדתי בהרחבה - במכתב המשתרע על כ-15 עמודים – על השוואת ההלכות שנפסקו על ידי בית המשפט העליון וההתנהלות האקטיביסטית של הייעוץ המשפטי והפרקליטות בתקופת ההתנתקות ותקופות נוספות למחדלי האכיפה בעניין ההתפרעויות, עבירות, שיבושים והמרדות הקשורות לרפורמה המשפטית. במסגרת זו טענתי כי הנמר האימנטי מההתנתקות הפך לחתול ישנוני ותבעתי תשובה הכוללת נתונים וכן התייחסות לאופן פעולה ביחס להעמדה לדיון, מעצרים ומשכס, תביעות אזרחיות – ולצפי בענין עבירות אלו.
3. משעה שלא נעניתי, פניתי בנושא זה שוב, ביום 22.3.23, וביקשתי תגובה והתייחסות ראויה (להלן: "המכתב השני"). במסגרת זו הדגשתי כי ההשתהות והעיכוב בטיפול ובהתייחסות בולטים במיוחד לאור 'ההילות' המענה מטעמך ומטעם הייעוץ המשפטי בעניינים אחרים – המשרתים מחנה פוליטי אחר ושמא אף את האינטרס המוסדי של הייעוץ המשפטי.
4. יובהר כי המכתב זכה לתגובה לקונית (בסמוך לפרסומו בתקשורת) תחת הכותרת "פניותייך מיום 16.3.2023 ומיום 23.3.2023" (הטעות במקור; להלן: "מכתב התגובה הראשון"). מכתב לקוני זה,

¹ כב' הנשיא (דאז) אהרן ברק בבגץ 6339/05 נדיה מטר נ' מפקד כוחות צהל בחבל עזה (1.8.2005)

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לשכת השר

החתום על ידיך השיב כדלקמן: "הנושא האמור במכתבייך מטופל תדיר, וזאת על ידי מספר גופי אכיפה. לשם גיבוש המענה לפנייתך העברנו אותן להתייחסות הגופים המטפלים ועם קבלת ההתייחסויות נשיבך בעניין. כמובן שכל שאתה סבור שיש דבר הדורש ליבון או שיח, נוכל לתאם פגישה על מנת לדון בנושא".

[כלל הטעויות במקור, הח"מ. במלוא הכבוד יוער כי מצב שבו מכתב תגובה קצר ובו ארבע שורות לקוניות מכיל מספר כה רב של טעויות הגהה והתייחסות – באופן המעיד כי עיקרו של הנוסח הועתק כלשונו ממענה אחר – אינו ראוי, לשון המעטה. כולי תקווה כי הוא משקף כשל אגבי של מי מהכפופים לך ולא מדיניות מכוונת של זלזול כלפי שרים בממשלה הפונים אליך בנושאים מקצועיים].

5. למעשה, רק ביום 31.5.23, למעלה מחודשיים (!!) לאחר הפניה הנוספת והתחייבותך להשיבני דבר, התקבלה התייחסות ראשונית הנוגעת לנתונים בלבד (להלן: "מכתב הצגת הנתונים"). המכתב נחתם ע"י עו"ד שמעון חוג'ה מלשכת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים).

ב. מכתב הצגת הנתונים – מאשר ומבסס את מחדלי האכיפה

6. כפי שיוצג להלן, הנתונים שבמכתב התשובה המחישו היטב את מחדלי האכיפה כפי שאלו נטענו על ידי.

7. ודוק: יודגש היטב, כי על אף דרישתי, התשובה לא הכילה כל התייחסות עקרונית ומשפטית ביחס למחדלי האכיפה ולנימוק המדיניות הננקטת. כך, התשובה לא עסקה כלל בביסוס המדיניות, בעמידה על הזיקה שבין מצבורי הארועים, האבחנות וההשוואות בין פרקטיקות מקבילות כפי שפורטו במכתבי הראשון, וכן לא דנה בהתאמת (העדר) האכיפה להלכות מפורשות בפסיקה - אלא התמקדה בנתונים 'יבשים' בלבד.

8. בתמצית, וביחס לפנייתי שנגעה למאות ואלפי אירועים עברייניים מובהקים, התייחס המכתב לחמישה מישורים של פעילות אכיפה:

(א) פתיחת תיקים – במהלך התקופה הרלוונטית נפתחו 412 תיקי פל"א משטרתיים.

(ב) מעצרים – במכתב צוין כי במהלך התקופה נעצרו 96 חשודים מתוכם שוחררו 92.

(ג) הגשת 4 תביעות משטרטיות – צוין כי ביחס ל-48 תיקי חקירה שהועברו "התביעה המשטרטית הגישה במהלך התקופה הרלוונטית 4 כתבי אישום בגין עבירות השחתת פני מקרקעין, איומים, תקיפה הגורמת חבלה ממשית, חבלה חמורה".

(ד) העדר כתבי אישום של הפרקליטות – במכתב צוין כי מבין 54 תיקי החקירה שזכו לעבור לפרקליטות, במספר עבירות המפורטות בסעיף 9 למכתב לא הוגש כל כתב אישום.

(ה) אכיפה אזרחית – נקודה נוספת ומרכזית היא שהמכתב גילה כי "בשלב זה" לא ננקטו כל הליכי אכיפה אזרחית בנושא - ואף לא צוינה כוונה כזו או הליכים מצויים בשלבי הכנה. כאמור

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לשכת השר

- במכתב הראשון, הדברים חריגים במיוחד לאור מדיניות היועמ"ש בעבר, ההנחיות בנושא, והפרקטיקה שננקטה כנגד פורעים ומתפרעים אחרים.
9. דומה כי הדברים מדברים (או שמא שותקים) בעד עצמם.
10. עסקינן במדיניות מחדלית מובהקת, אשר דומה כי כרוכה וקשורה לעיכוב בתשובה. מן הדברים עולה כי במשך חודשים רבים של התפרעות חריגה, מצור אלים, פגיעה בעמותות בחברי כנסת ובשרים, אלימות ממשית כנגד שרים ופגיעה רחבה בתשתיות חיוניות ובמשק הישראלי – לא הוגש ולו כתב אישום אחד על ידי הפרקליטות.
11. במלוא הכבוד, קשה לדמיין פגיעה קשה כל כך בשלטון החוק ובאמון הציבור באכיפה שוויונית וראויה של הפרות חוק. די לעיין בשורה רחבה של מאמרים והתייחסויות ציבוריות – אף מצד גורמים המוגדרים 'מתונים' – כדי להבין את חומרת המחדלים.
- זאת ועוד, נרמול אלימות ועבירות מצד מחנה מסוים בשדה הפוליטי והותרת חלק גדול מאזרחי הציבור למרמס בידי גורמים בריוניים הדורסים את החוק והסדר הציבורי – אף עולים להפרת אמון הציבור תוך פגיעה ממשית בו בזכויותיו ובהשתתפותו בשיח הדמוקרטי.
12. לא זו אף זו. לאור האמור במכתב פעלתי כדי לברר את מהות כתבי האישום המשטרתיים הבודדים שהוגשו. לאחר מאמץ רב בירור זה הביא פירות. מעיון בכתבי האישום המשטרתיים התברר, לתדהמתי הרבה, כי שלוש מארבע התביעות המשטרטיות עליהן עודכנתי ב'גאוה' – הוגשו דווקא כנגד מוחים ופעילים שפעלו כנגד המחאה בעד הרפורמה (!!).
- דוק: עיון מדוקדק במכתב הנתונים מגלה כי בנכבי סעיף 2 אמנם מסתתרת אמירה עמומה לפיה "נתונים אלה אינם כוללים אבחנה בין עבירות שבוצעו מצד תומכי הרפורמה המשפטית או המתנגדים לה". ברם, דומה כי אין בכך בכדי להפיס את הדעת אודות נסיון ההטעיה הבוטה.
- כך, בהתחשב בזהות הפונה, טיעוני הפניה, מיקוד הפניה בצורך להבטיח חופש תנועה ובטחון, הפסיקות שהובאו בענין חשיבות חופש התנועה ושלטון החוק, וכן בהתחשב במספר המצומצם ממילא של התביעות אשר לא דרש עבודת סינון ממושכת - בהתחשב בכל אלה האמירה הכללית בענין 'ארבע תביעות משטרטיות' בלא לסווג את עניינן בעייתית, מטעה ושמא אף גובלת בחוסר תום לב.
13. אם כן, גם כאן אין לי אלא לקוות כי מדובר בשגגה ובכשל בגורמים הכפופים לך – ולא בהטעיה מכוונת של נבחר ציבור הנועדה לייצר מצג שווא אכיפתי.
- התייחסויות עדכניות בענין מחדלי האכיפה ומכתבך מיום 6.7.23
14. על כל האמור נוסף כי מהתבטאויות אחרונות עולה כי מחדלי האכיפה אינם רק בגדר רשלנות – כי אם מדיניות מכוונת של אי אכיפה וסטייה מהוראות הדין ומהלכות בית המשפט העליון.

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לשכת השר

15. כך, לדוגמה, לאחרונה התבשרו אזרחי ישראל בדיווחים תקשורתיים כי במסגרת ישיבות ייעודיות בהשתתפותך נאמר על ידיך כי "יש שיקול דעת מתי אפשר לאפשר חסימות ומתי לא. לפעמים מותר". עוד יוער כי לא פעלת כדי להכחיש או להזים אמירות אלה.
16. אף תדרוכים והבהרות, לכאורה, שפורסמו בכלי התקשורת השונים – הבהירו כי מחדלי האכיפה מכוונים ומהווים חלק ממדיניות שיטתית.
17. ואם בכל אלה אין די – זה עתה הגיע לידי מכתבך יוצא הדופן לקראת ישיבת הממשלה ביום ראשון תחת הכותרת "דיון ממשלה בנושא "הבהרת מדיניות האכיפה באשר לאיומים ופגיעה בנבחרי ציבור, קריאות למרי אזרחי ואי-ציות לחוק, חסימות כבישים ושבתות בלתי חוקיות".
18. כאן עלי להודות כי עיקר מכתבי זה היה מוכן כבר לפני מספר ימים. עם זאת, ההבנה כי צפויה ישיבה איתך הביאה אותי להמתין לסקירה ולמענה שיימסרו על ידיך במסגרת ישיבת הממשלה – בתקווה למענה מפורט אשר ידווח על פעילות ממשית והטמעת הפסיקה המחייבת בעניין. אלא שמכתבך זה חייב אותי לשלוח את מכתבי, שכן ברור שלפחות בנקודת זמן זו אינך מתכוונת כלל ליתן מענה רציני ומקיף לשאלות אלו בישיבת הממשלה.
19. בתמצית, נטען במכתב כי קיום הדיון בעייתי בשל ניגודי עניינים וכי את מסרבת, הלכה למעשה, להתייחס "במישרין או בעקיפין" (!) לנושאים אליהם התבקשת להתייחס – מחדלים הנוגעים להעדר אכיפה ולכאוס יומיומי בו אזרחי ישראל נתקלים - בחסימות כבישים; שבתות בלתי חוקיות; הטלת אימה על נבחרי ציבור וכיו"ב.
20. אעיר, מבלי למצות, כי מכתב קצר זה – אשר על אף היותו חתום בידי היועצת המשפטית לממשלה אינו מכיל כל רמז לסעיף חוק, פסיקה משפטית או אפילו הנחיות יועמ"ש ופרקליט מדינה כפי שפורטו במכתבי הראשון – מעורר קושי במספר רב של מישורים ועל פניו גדוש במספר רב של כשלים, סתירות, הטעויות וטעויות משפטיות של ממש.
21. במלוא הכבוד, דומה כי תוכן המכתב מגלה שגגה משפטית של ממש. ודוק: לא מן הנמנע כי אי הבנה זו – ואולי ההלכות הנהוגות בנושא אך נשכחו מלב – היא שהובילה למציאות הנפסדת בה אזרחי ישראל נפלו שבי בידי קומץ פורעי חוק הזוכים משום מה לגיבוי מערכת אכיפת החוק
22. ראשית, ושמא עיקרית, ביחס למשוואה החוקתית המצוירת שם. כך, המכתב מנסה לייצר מסגרת של "איזון ראוי" בין "מעמדה הרם והייחודי של זכות היסוד לחופש ביטוי לבין האינטרס הציבורי בשמירה על סדר ציבורי, על ביטחון אישי וזכויות אחרות, הן של הציבור הרחב והן של ציבור המוחים". אולם בניגוד לעולה מהדברים האיוונים בנסיבות שלפנינו נוגעים לזכויות מובהקות ולא לאינטרסים. כך, בין היתר, זכות האדם לקניינו, לחירותו, לחופש עיסוקו ואף זכות אזרחי ישראל לחופש תנועה.

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לשכת השר

אף בהקשר למעמדה הרם של הזכות לחופש התנועה לבדה – ללא הזכויות הנוספות שנפגעו – נזכיר כי בבג"ץ 5016/96 ליאור חורב נ' שר התחבורה (13.04.1997) ("פרשת חורב") נקבע במפורש כי: "די לנו, לעניין העתירה שבפנינו, בקביעה, כי חופש התנועה – היא הזכות הנפגעת – הוא מהזכויות היותר בסיסיות. כך הוא במשפט המשווה. כך הוא אצלנו. בהתייחסו אל "חירות התנועה של האזרח מן הארץ אל מחוצה לה", ציין השופט זילברג, כי זכות זו: "... היא זכות טבעית, מוכרה, כדבר המובן מאליו, בכל מדינה בעלת משטר דמוקרטי..." (בג"ץ 111/53 קאופמן נ' שר-הפנים ואח' [42], בעמ' 536). דברים אלה יפים, על אחת כמה וכמה, לעניין חופש התנועה בתוך המדינה. אכן, החופש לנוע בתוך גבולות המדינה נתפס לרוב כבעל עוצמה חוקתית גבוהה יותר מחופש התנועה אל מחוץ לגבולות המדינה (ראה פרשת דאהר [23], בעמ' 708)"

אם כן ודאי שבניגוד לנטען על ידך זכויות כבודות משקל, כגון, החירות, זכות הקנין, וחופש העיסוק – ואף חופש התנועה – אינן אך בגדר 'אינטרס' פחות ערך, אלא זכויות ראויות ובעלות מסה חוקתית. ממילא, זכות זו מתיישבת היטב עם השכל הישר וחובתה של המדינה כלפי אזרחיה.

שנית, אף לעניין ההשוואה בין חופש הביטוי לחופש התנועה נקבע בפסיקה כי יש להעמיד את חופש התנועה בתוך גבולות המדינה על רמה חוקתית דומה לזו של חופש הביטוי. כך למשל, הדגיש כבי הנשיא ברק בפרשת חורב את העמדה לפיה "בפרשת דאהר ראתה המשנה לנשיא, השופטת בן-פורת, בחופש התנועה ובחופש הביטוי "זכויות שוות ערך במשקלן..."

23. שלישית, ביחס לנסיבות מימוש הזכות ולצדה השני של המשוואה. ספק רב אם מדובר ביישום סטנדרטי של חופש הביטוי. כך, לדוגמה, בנוגע לחסימות הכבישים שעמדו בלב מכתבי, בנסיבות שלפנינו אין מדובר כלל בהפגנות ברשיון ובסמכות. ההיפך הוא הנכון. כך, בחסימת נתיבי איילון – ציר התנועה הסואן והרגיש במדינת ישראל – לא נטענה כל טענה ביחס לקביעת תנאי ההפגנה. בנסיבות אלו, ובהתאם להלכות המושרשות, יש לשקול ולתת משקל נכבד גם לעקרון שלטון החוק ולכבודה של מלכות "שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו".

נוסיף כי בכך עיקר שונה ענייננו מפסיקות הנוגעות לאיזון בין הפגנה חוקתית לזכויות שכנים או עובדי ציבור (וראו בבג"ץ 2979/05 מועצת יש"ע נ' השר לבטחון פנים 27.3.2005), שם נקבע כי "חופש התנועה גם הוא זכות יסוד חוקתית" ועל כן במקרים אלה, נדרש איזון נאות בין הזכויות. בהקשר זה יודגש כי גם פסיקות שהעלו על נס את חשיבות המחאה הניחו, כמובן מאליו, כי זכות המחאה מוגבלת עד להוראות החוק. כך, במסגרת איזונים באופי רשיון ההפגנות שניתן בענין ראש הממשלה בנימין נתניהו הודגש כי "נקודת המוצא היא בהוראות הדין בהתייחס למניעת מפגעי רעש, לרבות חוק העזר העירוני, מהן אין לחרוג" (בג"ץ 5078/20 פדידה נ' משטרת ישראל מפקד מחוז ירושלים (19.8.2020))

24. רביעית, ובהמשך לאופי חופש הביטוי בנסיבות שלפנינו, מכתבך הופך את היוצרות. זאת שכן בדוגמת חסימות הצירים עסקינן, לכל היותר, באינטרס הנתען של המתפרעים לבצע את מחאתם דווקא בלב

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לשכת השר

ציר תנועה מרכזי. זוהי, לכל היותר, גחמה הנמצאת בשולי שוליה של חופש הביטוי. אף אם מערכת אכיפת החוק, שאת עומדת בראשה, תשנה את דרכיה ותחל לאכוף את החוק החקוק ואת זכויות הציבור לקנין, תנועה וחירות – עדיין יעמדו בפני המתפרעים מסלולים רבים ומגוונים להבעת מחאתם מבלי לפגוע במשק ובמאות אלפי אזרחים. למעשה, עצם הבחירה שלא להפגין באופן חוקי (בכיוון העיר וכד') אלא למרר את חיי הציבור ונבחריו מעיד באופן אינהרנטי כי על אף שרוממות חופש הביטוי בגרונם חרב פיפיות בידם. דווקא בחירה זו מלמדת כי הרכיב הדומיננטי בפעילותם הוא רכיב של הטרדה ואיומים ופגיעה בציבור – ולא של הבעת דעה.

25. חמישית, ביחס לבעייתיות הסתירה מול הנחיות קיימות. כפי שפירטתי באריכות במכתב הראשון מחודש מרץ, מחדלי האכיפה תחת הנהגתך אינם חותרים רק תחת הפסיקה כי אם תחת הנחיות עקרוניות שנועדו באופן קונקרטי לעניינים מעין אלו. סתירה זו עומדת באופן עצמאי. בהקשר זה ראי בג"ץ 5403/22 לביא זכויות אזרח מנהל תקין ועידוד ההתיישבות נ' ראש הממשלה (22.9.22) (להלן: "עניין לביא") שם קבע בג"ץ (בניגוד לעמדתך שצוינה שם) כי ההחלטה באותו ענין בטלה ופסולה שכן היא "אינה מתיישבת אפוא עם הנחיית היועץ, ואף לא עם הנחיית הנציב והפסיקה – ולכן יש להורות על ביטולה". אם כן, אופן האכיפה כפוף להנחיות קודמות שניתנו מאחורי "מסך הבערות" וסטייה מהן פסולה בפני עצמה.

26. שישית, קיומה של ההנחיה מעקר ממילא את הטענות כנגד הממשלה, שכן כל עניינה של ההנחיה הוא ביישום שוויוני בהיר וידוע מראש של התעדוף המוגדר בה. כך, בענין לביא, בה נדחתה עמדתך בהתחשב בהנחיות קודמות וסותרות הודגש כי "כפי שעולה מהמקובץ, הכרעתנו בנושא מבוססת על הוראות הדין הכללי וההנחיות העקרוניות שניתנו בנושא על-ידי היועץ המשפטי לממשלה. כאמור, לכך בדיוק נועדו הנחיות היועץ – ליצור בהירות, ודאות ואחידות ביישום הדין על-ידי הממשלה, במנותק משיקולים ספציפיים."

27. שביעית, ולסיום, יש להביע תמיהה על טיעון 'ניגוד העניינים' בגדרו טענת כי הממשלה מצויה לכאורה בניגוד עניינים בשל היות המחאה מופנית כנגדה.

- בראש הדברים, חובת הממשלה להבטיח לאזרחיה בטחון אישי וחירות עצמאית, אוטונומית עומדת בבסיס האמנה החברתית וההסכם שבין האזרח לממשל. טלו, לדוגמה, ארגון הפועל באלימות כמחאה נגד מדיניות הממשלה – כלום יהיה מי שיטען כי לממשלה אין רשות להיות אמונה על הטיפול בו בשל ניגוד עניינים! והדברים פשוטים.

- גם במבט צופה פני עבר, וכפי שפורט במכתב הראשון, הדברים במכתב תמוהים עד מאד. לצורך כך אין לי אלא להזכיר את התנהלות היוע"מ שש ופרקליט המדינה בזמן המחאה הגדולה נגד הממשלה בעת תוכנית ההתנתקות. כך, במסגרת "הודעת מזכיר הממשלה בתום ישיבת הממשלה מיום 27 בפברואר 2005" אשר עסקה במחאות כנגד ממשלת שרון תואר כי "הממשלה דנה

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לשכת השר

בישיבתה היום בהסתה לאלימות ובגילויי האלימות במסגרת פעולות ההתנגדות לתכנית ההתנתקות" בין היתר תוך סקירה של "...היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, המשנה לפרקליט המדינה..." אשר תיארו את האיומים לשבש את החיים השוטפים במדינה. בעקבות הדיון וחוסר שביעות הרצון מהצלחת המחאה לשבש את סדרי החיים החליטה הממשלה להקים יחידת אכיפה ייחודית ועתירת משאבים אשר תאבק בחסימות דרכים, הפגנות לא חוקיות ופגיעה בעובדי ציבור. יחידה זו פעלה בהובלת עו"ד שי ניצן המשנה לפרקליט המדינה לתפקידים מיוחדים. עוד צוין, בהתנהלות עומדת בסתירה מוחלטת לטענתך במכתב, כי לאור האיומים על החרפת השיבושים החסימות והפגנות בלתי חוקיות תפעל הממשלה להגברת האכיפה והסדר כאשר "ההתמודדות עם תופעות חמורות ומדאיגות אלה מחייבת היערכות מיוחדת גם של גורמי אכיפת החוק".

● ולסיום, במלוא הכבוד, טענה זו מתעלמת מניגוד העניינים המוסדי החמור שלך עצמך. כך, קביעה מצדך לפיה בעיתוי הנוכחי מעורבות מוסדית ו"עניין אישי" בנושאי ההפגנות משבשת את שיקול הדעת ומעוררת קושי רב – גובלת באבסורד ובניתוק. למען הסר ספק, כידוע, ההתפרעויות והאלימות העבריינית שפגעו בציבור בשמונת החודשים האחרונים קשורות במוצהר ובמובהק גם (ואולי בעיקר) לסוגיית אסדרת וריסון סמכויות הייעוץ המשפטי והגבלת מעורבות מערכת המשפט בהתוויית מדיניות ובהכרעה בסוגיות ערכיות פוליטיות וציבוריות. אשר על כן, אף אם נניח שכל סמכויותיך, הן כיועצת והן כתובעת כללית, עומדות בענין – על אף ניגוד העניינים המובהק – ודאי שהפעלת הסמכויות מחייבת זהירות רבה, שקיפות, ענייניות, בקרה חיצונית, והקפדה מובהקת על סטנדרטים שוויוניים לטובת אמון הציבור. בהקשר זה, דומה שבמנהל תקין היית אמורה לברך על ההזדמנות לתקן ולשקם את הרושם הציבורי הקשה ביחס למחדלייך ולטענות הרווחות בענין אכיפה בררנית מצידך ומצד גורמי אכיפת החוק.

28. אם כן, כלל נקודות אלה מוקשות עד מאד וסבורני כי דווקא סירובך להשיבני דבר, או לכל הפחות לפרסם ולדווח באופן 'עצמאי' התייחסות בענין מחדלי האכיפה והפעלת השוויונית – מחייב ומצדיק ביתר שאת ביקורת יתרה ושיח שקוף ממצה ומעמיק לעיני הציבור.

דרישתי להבהרת פעולה מיידית ביחס לאכיפה משמעותית ואפקטיבית

29. בהמשך לכלל האמור, ובתום חודשים ארוכים של פניות עקרות וזלזול מצער מצידך, הריני לפנות פעם נוספת ואחרונה בדרישה לתיקון המחדלים והפעלת אכיפה מיידית. הכל, תוך תיאום ועדכון ביחס לפעולות והתאמת מדיניות האכיפה לדין, להנחיות ולהלכות שנחקקו בידי בית המשפט העליון.

30. ודוק: משעה שמחדלי האכיפה נמשכים מזה שמונה חודשים ומכיוון שגם פניותי הוגשו לפני כארבעה חודשים – דומה כי הפעולה המתבקשת הייתה לפעול לפני זמן רב באפיקים משפטיים חלופיים כנגד הסטייה מהוראות הדין הפסיקה והנחיות היועמ"ש בפעילות הייעוץ המשפטי והפרקליטות.

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לשכת השר

31. ברם, דומני כי בדמוקרטיה מתוקנת, מצד שני הצדדים ראוי כי שני הצדדים יפעלו וישתדלו ככל האפשר על מנת למנוע מצב בו שר בממשלת ישראל פונה ועותר כנגד היועצת המשפטית שלו, בענין מאמצה לסכל את מדיניות הממשלה וסביב מחדליה בתחום אכיפת החוק והדין.
32. על אף האמור אדגיש, כי בהעדר התייחסות מיידית הולמת – ומתוך דאגה כנה לשלטון החוק ולאמון הציבור במערכות השלטוניות – בלית ברירה לא יהיה מנוס מלנקוט בהליכים חריגים מעין אלה.
33. יובהר שוב: אין להלום כי עד לנקודה זו הפרקליטות טרם הגישה ולו כתב אישום אחד נגד העבריינים. אין להלום כי על אף נזקים אדירים שנגרמו לציבור הרחב הפרקליטות טרם הגישה תביעה אזרחית אחת נגד העבריינים. ממילא, למיטב ההבנה ולפי הדיווחים, גורמי האכיפה אף נמנעו כמעט לחלוטין מהטלת דוחות וקנסות מנהליים כנגד המתפרעים – ודאי לא באופן משמעותי אינטנסיבי, אפקטיבי ומרתיע. הדברים חמורים ומטרידים. מדינת חוק, הדוגלת בשוויון ובזכויות אדם, אינה יכולה להתיר או לנרמל אפליה בוטה כזו בין דם לדם ובין מתאה למתאה.
34. אפליה זו מתחדדת שעה שאך לאחרונה טען מפקד מחוז ת"א עמי אשד כי הוא נמנע מלפעול במסגרת "טיפול בזמן אמת" בשל קושי וחשש כי פעולה כזו מחייבת מראות קשים ומילוי חדרי המיון בפצועים (לירן לוי, "שילמתי מחיר על הבחירה למנוע מלחמת אחים", *ynet*, 7.7.23). אף אם נתעלם משאלות מקדמיות רבות – כמו סמכותו של אשד להגדיר מדיניות החורגת משיקול דעת ביישומה, השוני הלכאורי לעומת מחוזים אחרים, ואף העדר שוויוניות מול מחאות פוליטיות אחרות באותו מחוז ממש – ברי כי דווקא קושי נטען זה מעצים את חומרת מחדלי האכיפה וחשיבות כתבי אישום וסנקציות נלוות.
- כך, דווקא הקושי הנטען לאכוף בזמן אמת ללא תוצאות אלימות – מחייב פעולות משפטיות תומכות ומרתיעות. בגדר זה, פעולות מקדימות שונות (ובכלל זה מעצר מתכננים ויוזמים, חסימות וכד') פעולות ענישה ואכיפת הדין (מעצרים משמעותיים, בקשות בדבר מסוכנות והגשת כתבי אישום) פעולות מנהליות וקנסות וכן תביעות אזרחיות על נזקי הענק שנגרמים לציבור ולאזרחים. כל אלה נדרשים דווקא כדי 'לסייע' לגורמים משטרתיים כמו אשד להפחית, ככל הניתן, אכיפה בזמן אמת תוך היעזרות בגורמים משלימים.
35. במלוא הכבוד, רפיון האכיפה והסלקטיביות באכיפת החוק מטיל על מוסד הייעוץ ועל הפרקליטות כעל 'גופים מטעם' אשר אינם פועלים בתום לב ובנאמנות לרווחת כלל אזרחי ישראל.
36. בנסיבות אלו הפגיעה באמון הציבורי – כלל הציבור, ובכלל זאת 'אנשים אחרים' – במוסדות אכיפת החוק עלולה להתברר כהרת אסון.
37. רק לשם הדוגמא, אספר לך כי אתמול בערב, בהפגנה שנערכה למול ביתי, התפרעו המפגינים בצורה בלתי סבירה בעליל, אך משום מה דווקא שפי פז, פעילת ימין שבאה לתמוך בי, היא זו שנעצרה. בדרך דומה, המפגינים למול ביתי הרעישו עם שלל כלי הרעשה, אך דווקא על מפגיני הימין אסרה המשטרה

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לשכת השר

- להעמיד רמקולים. מיותר להבהיר כי הדבר מייצר ומבסס חוסר אמון ההולך וגובר ברשויות החוק של המדינה – תהליך שאחריתו מי יישורנו.
38. לסיום, נוסף שוב, על דרך ההמעטה, כי הדברים לא רק מנוגדים להלכות ולהנחיות הקיימות אלא אף חורגים באופן תהומי ממדיניות הממשלה וראש הממשלה - מדיניות העומדת בלב תפקידה והבטחותיה לבוחר – לייצר 'משילות', לוודא בטחון אישי לאזרחים ולפעול במשנה מרץ לאפשר חופש תנועה קנין ועיסוק לכלל הציבור.
39. לסיכום, הייעוץ המשפטי לממשלה מתבקש פעם נוספת ואחרונה להשיבני דבר באופן מידי אודות הכוונה לתקן את מחדלי האכיפה השיטתיים שמצאו את ביטויים במכתב הנתונים שהועבר. כן מתבקש להתייחס בהרחבה ובפירוט אודות המדיניות המשפטית וסתירתה הלכאורית אל מול ההנחיות, הפסיקות והפרקטיקה שננהגה בעבר (ואף בהווה) במקרים דומים של חסימות והתפרעויות 'קלות' הרבה יותר.
40. בלא תשובה הולמת מעין זו, אאלץ - בצער ובמבוכה ובלית ברירה - לעשות שימוש באפיקי פעולה חלופיים.

בברכה,

ח"כ יצחק וסרלאוף
שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי

העתקים:

1. פרקליט המדינה, עו"ד עמית איסמן;
2. מבקר המדינה, מר מתניהו אנגלמן;
3. השר לבטחון לאומי, מר איתמר בן גביר;
4. שר המשפטים, מר יריב לוין;
5. מפכ"ל המשטרה, מר יעקב שבתאי;
6. יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה, ח"כ יעקב אשר